

Nr akt Ds.

OKRĘGOWA KOMISJA
BADANIA ZŁOŻENI NIEMIECKICH
W POZNANIU

Protokół przesłuchania świadka.

Dn. 2/1 czerwca 1947 r. w Poznaniu
Czesław Okręgowy Komisji Badania Złóżen
prokurator rejonu Prokuratury Sądu Okręgowego w
Poznańskich i Poznaniu
z siedzibą w

w osobie pod prokuratora B. Lehmann

z udziałem Protokółanta ¹⁾w obecności dwóch pełnoletnich mieszkańców nieskazitelnej opinii, umiejących
czytać i pisać w osobach: 1)2) , których uprzedzono
o obowiązku stwierdzenia podpisem zgodności protokołu z przebiegiem czynności ¹⁾,
przy udziale stron ¹⁾na mocy art. 20 przep. wprowadz. k.p.k. przesłuchał niżej wymienionego w charakterze
świadka — bez przysięgi ¹⁾. Po uprzedzeniu świadka o odpowiedzialności karnej
za fałszywe zeznania i o treści art. 106 k.p.k. — oraz o znaczeniu przysięgi,
prokurator odebrał od niego przysięgę na zasadzie art. 251 § 1 pkt
k.p.k. poczem ¹⁾ — zeznał on co następuje:

Imię i nazwisko:

Rozalia Juraszek zd. Jabłońska

Wiek

36 lat

Imiona rodziców

Kazimierz i Bronisława z Chlebockich

Miejsce zamieszkania

Poznań

Zajęcie

Studentka

Wyznanie

rym.-kat.

Karalność

niekarana

Stosunek do stron

obca

do sprawy:

Śniadko po uwzględnieniu mojego im. moja siostra Karola
z Rajca pod Radoniewem w dniu 24 czerwca 1941 r. zosta-
ła i ja w Warszawie uwzględniona i uwzględniona dnia

¹⁾ Zbędne ustępy lub wyrazy druku przekreślić.²⁾ W tym miejscu wpisać należy odpowiedź, jakiej udzielił świadek po uprzedzeniu go o prawie odmowy zeznań (art. 104 k.p.k.).

(376)

29 maja tego samego roku w więzieniu w Radomiu.
W dniu 3 sierpnia 1941 r. z więzienia kucio + grupa więźniów
obito po kobiet do obozu koncentracyjnego - Ravensbrück.
Przebywając tam 4 sierpnia. kwaterowano nas na kochanek
na bloku 16, a następnie przeniesiono w blok 14, który
kierownictwo była Hermine Tazua, szefowa i Katarzyna
na dojrzałość więźniów. Na czele obozu Koberge i była
jako główna dozorczy (Oberaufseherin) Langensfeldt.
Jakkolwiek sama ona nie była, to jednak była przywódcą
zawłaszczonych 55 - mianów nad więźniarkami; poza tym
zajmowała się ona wysłaniem transportów więźnierek na śmierć
przez zagazowanie. Była to. Lp. transport t. zw. „arbeits-
unfähige”, który wyszedł 3 marca 1942 r. do 20 marca 1942 r.
Wymieć co drugi dzień. Taki transport był około 8,
więcej po obito i obojętne. Tęże było do 1000 osób.
Taniernie na terenie obozu w 16. w 1942 r. przez Komandę
garnizonu, pacho transportowano osoby do innego obozu,
prawdopodobnie do obozu w Buchenwaldzie. Następnie
Langensfeldt była Zimmermann, która odpracowała się i
została przeniesiona do Falck. Była też przy karcie „Gefährliche”,
abracata, je wyprawa, „Blodes Weib”, „verpflichtete Polin”,
„Pauweib” i t. p.

W czasie wydobycia dozorczy Langensfeldt musiała wyje-
żdżać przez rozstrzelanie więźniarek. Za czasów
tego obozu w Ravensbrück odbyła się taka egzekucja po
raz pierwszy dnia 5 października 1941 r. Stracano wówczas
za śmierć obozu Tuzi Kowalski i Piotrowa. Tuzi wię-
źniarki zostały z Ravensbrück z więźniów i stracone w wię-
zieniach, kucio w Falck, ap. by więźniarki Roppel dawała
z parcia wadomskiego zostały stracone w Kielcach. Co-
ta została tymczasem 18 osób. Za śmierć obozu stracono
dalej kilka kucierak w marcu 1942 r., następnie Eu-
genia Swarcak dnia 2 kwietnia 1942 r. Dnia 13 kwietnia
funkcyjowa Kowalska

tego samego roku rozstrzelano 18 osób / same 18
18 kwietnia t. r. roku 13 osób. Głównie dane mam
zapisane w notatkach, które pochodzą z domu.
W notatkach tych padane są nazwiska i daty egre-
kacji. Od roku 1943 trawiono więźniarki przez powieszenie.

Komendantem obozu w Ravensbrück był SS-mann
Kegel (dawniej był kucharzem obozowym), jego zastępcą
był Hager, który w lutym 1942 r. przeszedł - jak się
wiedziało - do obozu w Brandenburgu.

Kilku kobietom lub - po prostu - w maju 1942 r. Legen-
feldt przetrwała do obozu w Oswiecimiu, a jej najbliższą
okolicą dozorcyjni z bunkra Maria Handl. Była
to inteligentka niemiecka, jej siostra była dozorcyjni
poriadkująca średnie aglomeracje. Powszechnie
w bunkrze nie puchłała, nie miała barwy i nie miała

informacji o jej zachowaniu się w tej części obozu.
Po objęciu funkcji t. j. Oberaufseherin Handl
spalała po całym obozie kokiety. Widziała się z
siostrą i siostrzeńkami, zawsze biegała, kapała i
obraczała się w żółtych odzieniach i z rękami.
Później odwróciła się od nich i była tak daleko,
nie chciała się pytać o nazwiska; niektóre więźniar-
ki zostały pobite okrutnie.

Wśród nich było nazwisko: Elfriede Kock,
która została dalsze nazwisko: Elfydy Kock,
Erny Kuckem i Lissy Ratz - to nie są mi dane
przez przy. Przy ewkl. konfrontacji mam tylko moje
informacje jako dozorcyjni.

W dniu 26 marca 1943 r. upadła w obozie w Ra-
vensbrück i przez swoją rozbitą do Stein-
bohlau Rolau (Nenrolau). Oboz ten był karym
oddziałem obozu w Flossenbürgu. Był on po-
stawiony w zachodnich Sudetach. W obozie tym było
po prostu wielu więźniów, po czym udało mi się nieść
i przetrwać się do końca obozowej. Później
w obozie. Oswiecimie nie puchłała.

W obozie w Ravenstörck przebywała ze swoją siostrą
Irena Liasecka, zam. w Poznaniu, [redacted]
[redacted] przebywała ona w tym obozie do końca
wojny.

Wiele szeregowców z obozu w Ravenstörck mogło
podać p. kartę germanowską z bydgoszczy.

Dodatkowo kuzyni, że w czasie przegrodzenia Lange-
feldt i Landt w Ravenstörck, lekarni-SS i prof. uni-
wersytecka Sebbhardt wraz z asystentem Fischereim prze-
prowadzili do i nadzwyczajnej operacji na więźniarkach.
Langefeldt kierowała więźniarkami do poddawania się ope-
racji w groźnie wrzynała.

Na miejscu pastorańskiego biura w obozie kabinę
mieszkał Langefeldt, do 25 marca 1943 r. gdy przystąpiła
kier do opuszczenia obozu w Ravenstörck, wskazywała
tyj p. p. Schreiberstaby (która wędrowała Lange-
feldt) że małe dziewczęta rosyjskie i ukraińskie (P. 14 lat,
abrami w ciemnym ^{ich, wlatuje} abrami, kądzie i lantdy i wędrowni
i rze. Poziwari gabrielali te dziewczęta SS mami,
których przepradzali między szpeleni, wneto i w tym
szpeleni dziewczęta te były z pierwsziz na stracecie.
Langefeldt nie zgłosiła im, jakich spotkała te małe
opierają.

P. P. P.
Juszkowa Rosalia
Zabawiano
Jehry